

Regeling van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 22 november 2019, nr. 2019-0000165896, tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenregeling in verband met de implementatie van Richtlijn 2017/164 in Bijlage XIII

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Gelet op Richtlijn (EU) 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk (PbEU 2017, L 345) en de artikelen 4.3, eerste lid, en 4.16, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit;

Besluit:

ARTIKEL I

Bijlage XIII, behorend bij artikel 4.19, eerste lid, van de Arbeidsomstandighedenregeling, Lijst van wettelijke grenswaarden, op grond van de artikelen 4.3, eerste lid, en 4.16, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

B1. Lijst met wettelijke grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen, vastgesteld op basis van het drempelwaarde-effect, wordt als volgt gewijzigd;

1. Na de rij Cadmium en anorganische cadmiumverbindingen (als Cd) wordt een rij ingevoegd, luidende:

1,2 – Epoxypropan	75-56-9	2,4		
-------------------	---------	-----	--	--

2. Na de rij Hexachloorbenzeen wordt een rij ingevoegd, luidende

Keramische vezels, vuurvaste		0,3 ¹		
------------------------------	--	------------------	--	--

3. De rijen Silicium(di)oxide, -kwarts, -cristoballiet en -tridymiet worden vervangen door:

Respirabel kristallijn silicstof:		0.075 ²		
– kwarts	14808-60-7			
– cristoballiet	14464-46-1			
– tridymiet	15468-32-3			

4. Er worden twee voetnoten toegevoegd, luidende:

¹ Vezels per cm³

² Respirabele fractie

5. Voetnoot 8 vervalt.

B

B2. Lijst met wettelijke grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen, vastgesteld volgens de risicobenadering, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de rij Acrylamide wordt '0,16' vervangen door '0,1'.

2. De rij 1,2-Epoxypropaan vervalt.

3. In de rij Ethyleenoxide wordt een 'H' geplaatst in de laatste kolom.

4. In de rij Hardhoutstof wordt 'Hardhoutstof³' vervangen door 'Hardhoutstof^{3 en 4}'.

5. Na de rij Hardhoutstof wordt een rij ingevoegd, luidende:

Hydrazine	302-01-2	0,013		H
-----------	----------	-------	--	---

6. De rij Keramische vezels vervalt.

7. Na de rij Procarbazine hydrochloride wordt een rij ingevoegd, luidende:

o- toluïdine	95-53-4	0,084		H
--------------	---------	-------	--	---

8. In de rij Vinylchloridemonomeer wordt '7,77' vervangen door '2,6'.

9. Voetnoot 4 komt te luiden:

⁴ Als stof van hardhout wordt gemengd met ander houtstof geldt de grenswaarde voor hardhoutstof voor alle houtstof in dat mengsel.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 17 januari 2020.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 22 november 2019

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark*

TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Met deze wijzigingen van bijlage XIII van de Arbeidsomstandighedenregeling wordt voorzien in implementatie van Richtlijn (EU) 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk van 12 december 2017 (PbEU L 2017, 345), voor zover het gaat om de wijzigingen in bijlage I en III van Richtlijn 2004/37/EG.

De overige bepalingen van Richtlijn (EU) 2017/2398, hierna de Richtlijn, worden geïmplementeerd in het Arbeidsomstandighedenbesluit (de artikelen 4.23 en 4.52).

De Richtlijn regelt onder meer dat werkzaamheden waarbij men wordt blootgesteld aan door een werkprocedé gegenereerd respirabel kristallijn silica stof, onder de werkingssfeer van de richtlijn 2004/37/EG wordt gebracht.

Doordat het Arbeidsomstandighedenbesluit in de definitie in artikel 4.11, onderdeel c, onder 1°, direct verwijst naar de bijlage I van Richtlijn 2004/37/EG, behoeft deze aanpassing geen verdere implementatie. Wel zijn 'Werkzaamheden waarbij men wordt blootgesteld aan door een werkprocedé gegenereerd respirabel kristallijn silicastof' toegevoegd aan de SZW lijst van kankerverwekkende stoffen en processen (voor het eerst in Staatscourant 2018, 35478).

Daarnaast zijn in de Richtlijn in Bijlage III de grenswaarden voor twee stoffen aangescherpt: namelijk voor stof van hardhout en voor vinylchloridemonomeer.

Bovendien zijn in de Richtlijn in Bijlage III grenswaarden voor elf nieuwe stoffen opgenomen: Chroom-VI verbindingen, vuurvaste keramische vezels, respirabel kristallijn silicastof (kwartsstof), ethyleenoxide, 1,2 - epoxypropaan, acrylamide, 2-nitropropaan, o- toluidine, 1,3-butadien, hydrazine en broomethyleen (vinylbromide). Vijf stoffen hebben al (benzeen en acrylamide) of krijgen (ethyleenoxide, o- toluidine en hydrazine) een huidnotatie in Bijlage III van de Richtlijn, dit geeft aan dat huidblootstelling aanzienlijk kan bijdragen aan de totale belasting van het lichaam.

De grenswaarden zijn zogenoemde Binding Occupational Exposure Limits (BOELs). Dat betekent dat lidstaten verplicht worden voor deze stoffen een grenswaarde vast te stellen. De grenswaarde mag wel strenger, maar niet soepeler zijn dan de waarde van de BOEL.

Bij de implementatie zijn de grenswaarden gesteld conform het nationale beleid voor het stellen van grenswaarden voor carcinogene stoffen. Dat betekent dat voor alle stoffen naar de wetenschappelijke onderbouwing voor de vaststelling van een grenswaarde is gekeken. Waar een recent Gezondheidsraadadvies voorhanden is, is dat de basis voor de vaststelling van de grenswaarde. Ook recente adviezen van de Europese wetenschappelijke adviescomités SCOEL en RAC zijn als basis gebruikt. Daarnaast is het uitgangspunt gehanteerd dat voor stoffen waarvan aangetoond is dat zij een drempelwaarde hebben, de grenswaarde wordt gesteld op deze waarde. Dit is het geval voor *vuurvaste keramische vezels, en 1,2 – epoxypropaan* (volgens SCOEL- adviezen uit 2011 en 2010); voor deze stoffen wordt de tot nu toe bestaande nationale grenswaarde verlaagd naar de grenswaarde in de richtlijn (keramische vezels van 0,5 naar 0,3 en 1,2 - epoxypropaan van 6 naar 2,4). Deze grenswaarden worden daarom opgenomen in lijst B1: Lijst met wettelijke grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen, vastgesteld op basis van het drempelwaarde-effect.

Indien het gaat om een carcinogene stof zonder drempelwaarde, is de risicobenadering toegepast en is de grenswaarde zo mogelijk gebaseerd op het streefrisiconiveau (1×10^{-6} per jaar) dat voor iedere specifieke stof wetenschappelijk is bepaald. Hierbij is, na het wetenschappelijke advies, tevens een advies van de SER (Subcommissie Grenswaarden voor Stoffen op het Werk) over de haalbaarheid het uitgangspunt. Indien een grenswaarde op streefrisiconiveau volgens de SER niet haalbaar is, wordt de grenswaarde hoger vastgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat een maximaal risico van 1×10^{-4} per jaar (het verbodsrisoniveau) niet wordt overschreden.

Voor de op B2. Lijst geplaatste *chroom VI- verbindingen, ethyleenoxide, 1,3- butadien, 2-nitropropaan* en *broomethyleen* geldt dat de vigerende nationale grenswaarde al strenger of even streng was als de in de richtlijn voorgeschreven grenswaarde, gebaseerd op adviezen van de Gezondheidsraad en de SER Subcommissie GSW. Daarmee was voor deze stoffen geen implementatie meer nodig. Wel is voor ethyleenoxide nog een huidnotatie toegevoegd conform de Richtlijn (op advies van de SCOEL).

Ook voor *stof van hardhout* en voor *kwarts (respirabel kristallijn silicastof)* geldt dat de nationale

grenswaarde in verband met de implementatie van de Richtlijn niet is aangepast, omdat Nederland al wettelijke grenswaarden had die lager (strenger) waren dan de door Europa voorgeschreven waarde. Maar voor beide stoffen is de Europese grenswaarde gebaseerd op een ouder SCOEL-advies, en was er reden ervan uit te gaan dat de wetenschappelijke onderbouwing niet actueel was. Om deze redenen zijn beide stoffen op het werkprogramma van de Gezondheidsraad geplaatst; een advies wordt in of na 2020 verwacht.

Voor hardhoutstof dat gemengd is met ander houtstof geeft een voetnoot nu overigens wel aan dat de grenswaarde geldt voor alle houtstof in dat mengsel. In die gevallen is de grenswaarde op papier dus wat aangescherpt. In de praktijk was dit al uitgangspunt omdat het onderscheid tussen hardhoutstof en ander houtstof in een mengsel moeilijk te maken is.

o-toluidine en *hydrazine* worden toegevoegd aan de B2. Lijst en daarvoor worden nieuwe grenswaarden geïntroduceerd. De grenswaarde voor *acrylamide* en *vinylchloridemonomeer* wordt verlaagd, conform recente adviezen over de haalbaarheid van de SER Subcommissie GSW. Voor vinylchloridemonomeer, acrylamide, en hydrazine adviseerde de SER om de grenswaarde vast te stellen op het niveau van de richtlijn. Voor *o-toluidine* adviseerde de SER dat een grenswaarde op streefrisiconiveau mogelijk was, deze ligt lager dan de grenswaarde in de richtlijn.

Overigens staat de stof *benzeen* ook in bijlage III bij de Richtlijn, maar dit betreft geen wijziging; ook in de Richtlijn 2004/37/EG was de bijbehorende waarde al opgenomen.

In totaal worden er dus twee stoffen (*o-toluidine* en *hydrazine*) toegevoegd aan de B2. Lijst en wordt voor deze stoffen een nieuwe grenswaarde vastgesteld. Voor vier stoffen (*acrylamide*, *1,2-epoxypropan*, *vinylchloridemonomeer*, *vuurvaste keramische vezels*) wordt de bestaande nationale grenswaarde verlaagd. Voor de andere acht stoffen in de Richtlijn is geen implementatie van de grenswaarden meer nodig.

2. Administratieve lasten en nalevingskosten

Bedrijven die de stoffen gebruiken of waar blootstelling aan deze stoffen aan de orde kan zijn kunnen eenmalig moeten controleren of zij aan de nieuwe wettelijke grenswaarden voldoen. Daar staat tegenover dat bedrijven al verplicht waren om zelf een grenswaarde voor een gevaarlijke stof vast te stellen indien er geen wettelijke grenswaarde voor die stof was vastgesteld. Met het stellen van wettelijke grenswaarden (voor *o-toluidine* en *hydrazine*) hoeven bedrijven niet zelf een grenswaarde te stellen als zij met deze stoffen gaan werken en worden deze bedrijven derhalve ontlast. Netto wordt dus geen of een gering effect op de administratieve lasten verwacht.

Nalevingskosten kunnen met name aan de orde zijn voor bedrijven waar blootstelling kan plaatsvinden aan die stoffen waarvoor een reeds bestaande wettelijke grenswaarde wordt verlaagd. Voor de stoffen waarvoor een nieuwe wettelijke grenswaarde wordt gesteld (*o-toluidine* en *hydrazine*) geldt dat tot dusver de grenswaarde door bedrijven zelf vastgesteld moest worden op een zo laag mogelijk niveau. Aangezien de haalbaarheid door de SER Subcommissie GSW is vastgesteld, en voor *hydrazine* de nu ingevoerde grenswaarde bovendien al van kracht is in diverse lidstaten om ons heen, wordt ervan uit gegaan dat de bedrijfsgrenswaarde van bedrijven die met deze stoffen werken, reeds even laag (of lager) zou zijn als de grenswaarde die nu wettelijk wordt bepaald, zodat in deze gevallen geen of nauwelijks nalevingskosten te verwachten zijn.

Voor bedrijven waar blootstelling mogelijk is aan vuurvaste keramische vezels, *1,2-epoxypropan*, *vinylchloridemonomeer* en *acrylamide*, wordt de bestaande wettelijke grenswaarde verlaagd en kan de consequentie zijn dat er extra beheersmaatregelen moeten worden genomen waardoor er nalevingskosten optreden. Anderzijds gaat het hier om kankerverwekkende stoffen, waarvoor geldt dat de grenswaarde wel een maximum aangeeft, maar dat blootstelling indien mogelijk, moet worden teruggebracht tot zo laag onder de grenswaarde als technisch mogelijk is. De uiteindelijk te bereiken blootstelling wordt daarbij dus met name bepaald door wat technisch mogelijk is. Dat is met de introductie van deze grenswaarden niet veranderd. Daarnaast is de haalbaarheid van de verlaging voor *vinylchloridemonomeer* en voor *acrylamide* door de SER vastgesteld.

Op basis van bovenstaande wordt aangenomen dat de nalevingskosten beperkt zullen zijn.

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

De subonderdelen 1 en 2 betreffen het actualiseren van de wettelijke grenswaarden voor 1,2 –

Epoxypropaan en vuurvaste keramische vezels en het overhevelen van deze stoffen van lijst B2 naar Lijst B1.

Subonderdeel 3, betreft respirabel kristallijn silica. De term wordt meer in overeenstemming met de gebruikte terminologie in de Richtlijn gebracht. De reeds bestaande grenswaarde blijft ongewijzigd, en geldt voor alle typen respirabel kristallijn silicastof. De drie typen respirabel kristallijn silicastof die voor de werkplek relevant zijn, worden specifiek genoemd met bijbehorende CAS-nummers.

Met subonderdeel 4 zijn twee voetnoten ingevoegd. Voetnoot 1 is ontleend aan de bij lijst B2 behorende voetnoot 4 (wordt vervangen door een nieuwe voetnoot), waarbij voor vuurvaste keramische vezels is aangegeven dat het gaat om vezels per kubieke centimeter en de aanduiding respirabel is vervallen omdat deze niet in de Richtlijn staat.

Voetnoot 2 is ontleend aan de bij lijst B1 behorende voetnoot 8 (die komt te vervallen met subonderdeel 5), waarbij de formulering uit de Richtlijn is gebruikt. De betekenis verandert daardoor niet.

Onderdeel B

Met de subonderdelen 1, 3, 4, 8 en 9 zijn diverse actualisaties doorgevoerd, in hoofdnotaties en voetnoten.

De subonderdelen 2 en 6 betreffen het overhevelen van lijst B2 naar lijst B1 van 1,2- Epoxypropaan en vuurvaste keramische vezels.

De subonderdelen 5 en 7, betreffen twee stoffen, hydrazine en o- toluïdine, waarvoor voor het eerst een wettelijke grenswaarde is vastgesteld.

Artikel II

De regeling treedt in werking op 17 januari 2020, zijnde de datum waarop de hiervoor genoemde Richtlijn uiterlijk geïmplementeerd moet zijn.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark*